

4 . Bârsești | Județ: Vrancea | Punct: Platoul Dumbravă | Anul: 2015

Anul: 2015

Cod RAN: 175233.01

Perioade: Preistorie

Epoci: Hallstatt

Categorii sit: Religios, ritual și funerar

Autori: Emilian Teleaga, Avram Dumitru, Bălan Artemis, Andrei Cebanu, Nina Fanari, Adrian Iorga, Diana Morari, Gheorghe Pascalov, Gheorghe Negru

Instituții: Universitatea de Stat din Republica Moldova, Universitatea de Stat din Republica Moldova, Universitatea de Stat din Republica Moldova, Universitatea de Stat din Republica Moldova, Universitatea de Stat din Republica Moldova, Universitatea de Stat din Republica Moldova, Universitatea de Stat din Republica Moldova, Universitatea de Stat din Republica Moldova

Raport

După cum arată cercetările perieghetice desfășurate pe platoul Dumbravă în anii 2012-2015, necropola era compusă din aproximativ 50 de tumuli. Dintre aceștia 28 movile au fost săpate în perioada 1955-1958 și câte un tumul pe campanie de către echipa noastră în 2014 și 2015. Rezultatele noilor cercetări au fost publicate sub formă de rapoarte preliminare (Teleaga et alii 2014, 33; Teleaga et alii 2015, 5-16). Platoul Dumbravă este împărțit între izlazul comunei Bârsești (unde se găsesc majoritatea tumulilor săpați de Sebastian Morintz) și zona grădinilor și târlelor aparținând comunei Vrâncioia, zonă unde cei mai mulți tumuli sunt necercetați. În 2015 a fost cercetată movila 43, situată într-una dintre grădini.

Tumulul avea laturile de NE și NV aproape drepte datorită lucrărilor agricole, în rest marginea era rotunjită. Aparent movila avea dimensiunile de 10 x 6 m și înălțimea de 0,6 m, iar deasupra stratului vegetal se afla o grămadă de pietre depusă recent. După ce a fost cercetat, s-a constatat că dimensiunile reale ale tumulului erau de 6,80 x 6,34 m cu înălțimea de circa 0,86 m de la stratul steril.

Movila a fost cercetată prin trasarea a patru sectoare triunghiulare între care s-au păstrat doi martori dispuși în cruce, orientați aproximativ N-S și E-V, lungi de 12,4 m și 10,96 m și lați de 0,6 m. Săpându-se în cele patru sectoare (notate S I-IV) au fost documentate (la scara 1:20) și demontate succesiv între șapte și zece nivele de bolovani, respectiv între trei și patru grunduri ale pământului depus deasupra stratului steril. După documentarea celor patru profile (la scara 1:20) au fost săpați și documentați martorii intermediari completându-se planurile respective. Groapa care se adâncea în S IV (sectorul de SE) a fost secționată și documentată printr-un profil și prin nouă grunduri succesive (toate la scara 1:10). Suprafața totală săpată este de 74,9 m².

Tumulul a fost ridicat astfel: prin îndepărtarea humusului antic s-a amenajat o platformă pe solul steril al platoului peste care s-a înălțat o movilă din pământ cafeniu-cenușiu omogen cu multe cioburi. Peste această movilă de pământ s-au depus pietre de diferite mărimi – până la șapte straturi spre centru și doar un strat spre margini (fig. 1). Spre margini s-au așezat pietre mari urmând un traseu circular, iar spre centru, din loc în loc, s-au depus pietre mari și foarte mari, între ele îngrămădindu-se compact pietre mai mici. În partea de nord a tumulului au fost depuși pe lat doi bolovani foarte mari și un al treilea uriaș, aceștia fiind suprapuși de pietrele mai mici ale învelișului movilei (fig. 2-3).

În S IV (sectorul de SE) a fost documentată o groapă (groapa 1). Groapa străpunge movila centrală de pământ cu cioburi. La nivelul pământului steril ea are formă eliptică în plan cu diametrele de 1,60 x 1,45 m și se adâncește în acesta cu 0,93 m, căpătând o formă tronconică în secțiune, cu fundul rotunjit; diametrul la fund este de 0,6 m (fig. 4). În umplutura ei s-au găsit pietre și pământ și câteva fragmente ceramice mari. În

necropola de la Bârsești a fost descrisă o situație asemănătoare, anume o groapă care taie stratul steril de sub movila 22, fără inventar (Morintz 1957, 113-114).

În martorul de est, la adâncimea de 0,5-0,7 m, la nivelul corespunzând bazei învelișului de bolovani al movilei, s-a găsit o concentrare de cioburi, precum și câteva fragmente de oase calcinate, probabil resturile unui mormânt secundar, într-o groapă de mici dimensiuni, care străpungea învelișul de bolovani; fragmente ceramice și oase calcinate s-au observat și printre pietrele tasate din umplutura gropii 1, astfel groapa mormântului fiind mai recentă decât groapa 1. Atât partea superioară a gropii 1, cât și groapa posibilului mormânt secundar erau parțial deranjate de o altă groapă neclar conturată datorită rădăcinilor unui copac și a măcăcinilor crescuți ulterior acolo. Este posibil ca jefuirea mormântului principal să se fi petrecut în vechime (prin săparea gropii 1). Mormântul de incinerare cu resturile depuse la baza învelișului de pietre a fost parțial afectat de groapa recentă.

Folosindu-se ca unitate de măsură o construcție din lemn cu volumul de 1 m³, a fost măsurată cantitatea de piatră folosită pentru înălțarea tumulului 43, rezultând 11,43 m³. Două persoane adulte au avut nevoie de aproximativ șase ore pentru încărcarea acestui volum de pietre în unitatea de măsură. Triplând timpul de muncă, deoarece pietrele depuse la construirea tumulului au fost adunate și transportate, un astfel de tumul putea fi înălțat de două persoane adulte în circa 18 ore.

Note

- Această lucrare s-a realizat cu sprijinul Autorității Naționale Române pentru Cercetare Științifică, UEFISCDI, proiectul numărul PN-II-RU-TE-2014-4-1602 (Înmormântări și obiceiuri funerare în perioada Hallstattului târziu la Dunărea de jos).

Informații suplimentare online

[Raportul 5474 din cronică.cimec.ro](http://raportul5474.din.cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://localizare.pe.harta.foolosind.Mapserver.Cimec.ro)
